

GUIA PER LA PARTICIPACIÓ JUVENIL

Les activitats i les dinàmiques d'aquesta guia han estat pensades per poder assolir els següents:

OBJECTIUS

- Adquirir els coneixements, les habilitats, les actituds i els valors afavoridors de la participació, de la vivència grupal i de l'organització col·lectiva.
- Aprendre a participar en el context de l'educació formal.
- Promoure la participació a través del moviment associatiu juvenil.

En el seu desenvolupament s'ha de tenir sempre present que:

COM A EDUCADORS I EDUCADORES

- Som un model d'aprenentatge.
- L'alumnat és el vertader protagonista de les activitats.
- Hem de tenir una actitud respectuosa i garantir la participació de tots els membres del grup.
- Hem de promoure el treball cooperatiu, fomentar el diàleg, la reflexió i l'autocrítica.

Les **activitats** es poden treballar als espais de tutoria, incorporar-les com una dimensió fonamental de qualsevol assignatura de l'educació secundària obligatòria o aplicar-les com una activitat extra-escolar.

LLEGENDA DE LES FITXES D'ACTIVITATS

activitat

durada

objectius

material

CONTEXT

LA PARTICIPACIÓ ÉS...

La capacitat de decidir sobre tot allò que ens afecta directa o indirectament en la nostra vida. Participem quan podem decidir sobre el que condiciona el nostre entorn, les nostres relacions i les nostres possibilitats de desenvolupament personal i col·lectiu. (Sellarès i Cirach, 2003)

Un dret fonamental reconegut per la Declaració dels Drets Humans (art. 19, 20, 21) i per la pròpia Constitució Espanyola (art. 9, 23, 48). La participació, com a dret, obre la porta a la ciutadania de totes aquelles persones que, per motius d'edat, no poden exercir-la través del vot. (Unicef, 2006). La Convenció del Drets de la Infància (art.12) reconeix la capacitat dels infants de participar en societat i d'exercir certs drets civils i polítics. Sense participació, no hi ha ciutadania.

CONTEXT

LA PARTICIPACIÓ ÉS, A MÉS A MÉS:

Una eina que ens permet aconseguir objectius.

La participació no és un fi en ella mateixa. És l'ús que fem les persones i els col·lectius de la nostra capacitat de decidir per construir projectes acord amb la nostra visió del món i dirigits al bé comú. (Sellarès i Cirach, 2003).

Un procés que s'aprèn al llarg de la vida de manera vivencial.

La participació cal estimular-la, facilitar-la i experimentar-la dins d'una col·lectivitat per adquirir les habilitats, les actituds i els coneixements necessaris per a la seua pràctica. (Sellarès i Cirach, 2003).

REQUISITS

Per a participar, és necessària la presència i confluència dels següents requisits:

P
PODER
PARTICIPAR

V
VOLER
PARTICIPAR

S
SABER
PARTICIPAR

Inclou **dues dimensions**:

- 1** El **reconeixement del dret** a participar, com a dret fonamental de ciutadania. Moltes vegades, desconeixem el nostre dret i/o tenim limitacions per exercir-lo.
- 2** La **necessitat d'una organització**. La participació requereix d'escenaris, de mitjans i mecanismes que garanteixin la possibilitat real i efectiva de poder participar.

Les persones tenim **interessos, motivacions i expectatives** que ens impulsen a participar i tots són subjectius i legítims, però hem de tenir en compte que han d'orientar-se cap al benestar, principalment social, però també personal. La participació és un **procés vivencial d'aprenentatge** de coneixements, destreses, habilitats, actituds i valors que es desenvolupa en una gran diversitat de contextos. A participar, s'aprèn participant.

FORMES DE PARTICIPACIÓ

INDIVIDUAL

A través de la meua vida diària i/o quan prenc decisions de tipus personal.

Participo individualment quan ajudo en les tasques domèstiques a casa, faig una col·laboració econòmica, col·laboro en l'organització d'una campanya, participo en les eleccions escolars del meu institut o denuncio el tracte desigual entre homes i dones.

SOCIAL

A través de la participació en organitzacions de caràcter col·lectiu, independentment del seu grau de formalització i institucionalització.

Participo socialment quan sóc membre d'una associació, sóc representant dels alumnes en el Consell Escolar del meu institut, sóc militant d'un partit polític, sóc voluntari d'una ONG, sóc sòcia d'un club esportiu o participo al Consell Local de la Joventut del meu municipi.

FORMES DE PARTICIPACIÓ

La participació pot ser puntual o continuada en el temps.

PODEM PARTICIPAR:

... de manera simbòlica o implicar-nos en cos i ànima.

... en processos informals o en estructures jerarquitzades.

... en totes les etapes de la vida i en tots els àmbits de la nostra vida social.

ACTIVITAT

Pertreballar la definició, condicions, formes i importància de la participació.

Reflexionar en grup sobre les diferents dimensions de la participació.

50'

Generar una dinàmica de reflexió àgil que ens permeti identificar els elements teòrics de la participació en la vida real i quotidiana de cadascuna de les persones adolescents i de les persones joves amb els que estem treballant.

Pissarra i material fungible.

DESENVOLUPAMENT

Per realitzar l'activitat podeu utilitzar la tècnica *Philip 66*.

Es formen grups de sis persones que, durant sis minuts, reflexionen sobre les diferents dimensions de la participació. Cada grup exposa les seves conclusions i entre tots i totes s'elabora una definició consensuada. S'identifiquen els elements que han generat més debat i les aportacions més interessants.

Què és participar?

Puc participar? Vull participar? Sé participar?

On i qui m'ha ensenyat a participar? On puc aprendre?

Per què la participació és important i necessària?

ACTIVITAT

Per treballar la importància de la participació en la dimensió social.

Posar en comú la xarxa personal i social al servei d'un objectiu col·lectiu que de manera individual i aïllada seria impossible d'assolir.

Visualitzar de forma gràfica i dinàmica la importància de la participació en la vida social i col·lectiva i com el fet de participar esdevé un factor de protecció i promoció entre adolescents i joves.

50'

Pissarra i material fungible.

DESENVOLUPAMENT

El grup escull un objectiu comú a aconseguir que s'escriu a la pissarra. Cada alumne incorpora els seus contactes, habilitats, recursos materials, econòmics, tècnics, la seva disposició de temps, els seus coneixements... i tot es connecta gràficament en direcció a l'objectiu comú. Un exemple pot ser convertir un espai abandonat en un skatepark, o l'organització d'un concert per recaptar diners per al viatge de final de curs.

TENDÈNCIES DE PARTICIPACIÓ

Hi ha un declivi de la participació juvenil en els àmbits de l'associacionisme més clàssic i tradicional.

Aquest espai és poc atractiu per la seva rigidesa organitzativa, la seva jerarquitza-
ció i la falta de dinamisme en la presa de decisions.

En general, la participació juvenil actual busca l'obtenció de **resultats immediats**. Existeix la necessitat de veure i obtenir resultats de manera ràpida i mesurable.

Hi ha un **augment de la participació juvenil** en tres nous grans àmbits:

A través del **voluntariat de tipus individual** vinculat a l'obtenció de les primeres experiències professionals i/o al desenvolupament de tasques de tipus assistencial allunyades dels objectius de transformació social i política. És una participació utilitària i vinculada a l'autorealització.

A través dels **nous moviments socials** que oferixen formes de participació més directes, dinàmiques i horitzontals. Són moviments descentralitzats i heterogenis vinculats a objectius de transformació social.

A través del **ciberactivisme** que utilitza Internet i les noves tecnologies i dispositius per a la creació, difusió i participació en accions col·lectives dirigides al posicionament i l'acció social. Són accions globals sense limitacions geogràfiques amb un fort dinamisme i un gran impacte social.

ACTIVITAT

Per treballar les tendències de la participació.

Respondre a una de les preguntes formulades en el Sondeig d'Opinió i Situació de la gent jove 2011 i comparar els resultats obtinguts a l'aula amb els resultats obtinguts a l'enquesta.

50'

Debate i reflexionar sobre si és real o no l'estereotip d'una joventut despolititzada a la que només li interessa la diversió, l'entreteniment i el consum. Reflexionar sobre les diferents formes de participació juvenil actual.

Pissarra i material fungible.

DESENVOLUPAMENT

Facilitem a l'alumnat un full amb la següent pregunta, que es respon de manera individual i anònima. Els resultats es tracten de manera estadística i es mostren gràficament a la pissarra.

Pertany a algun tipus d'organització?

- Cap organització Associació Ordre militar Parròquia Participació en el col·legi
- ONG Partit polític Sindicat Moviment 15 M
(o altre moviment a la xarxa social)

ACTIVITAT

Per treballar les tendències de la participació.

Els resultats obtinguts a l'aula es comparen amb els percentatges del *Sondeig d'Opinió i Situació de la Gent Jove*. (2a Enquesta, 2011):

“El 92 % dels joves no pertany a cap organització. El 3,4 % pertany a una ONG el 2,6 % a una associació i el 2 % a un partit polític. Hi ha noves formes de participació juvenil no organitzades: xarxes socials i Internet, noves tecnologies, moviments socials, noves formes de comunicació, etc.” No obstant, malgrat no haver-hi moltes persones joves afiliades a un partit polític (aquesta proporció es limita al 2,0%), no implica que el seu interès per la política sigui escàs). De l'anàlisi quantitativa es desprenen dos col·lectius de pes semblant: l'interessat en la política (quelcom, prou, o molt 49%) enfront del menys interessat (51%).

Preguntes per dinamitzar la reflexió i el debat:

- Us interessa la política? Si, no, per què?
- Sou una joventut apolítica i despreocupada?
- Coneixeu noves formes de participació política? Quines?
- Creieu que és important votar?
- Es pot participar a través d'Internet o els mòbils?
- Sabeu que és el 15-M? Creieu que ha contribuït a canviar alguna cosa?

ACTIVITAT

Per treballar els models de participació.

Cinefòrum de la pel·lícula *La Ola* (2008).

Reflexionar sobre els models de participació que les persones adultes, els mitjans de comunicació, la família i l'escola ofereixen i promouen entre la joventut, i aprendre a distingir entre la participació genuïna i manipulada.

Dues sessions de 50'

Pel·lícula descarregada, ordinador, projector, pissarra i material fungible.

DESENVOLUPAMENT

Altres propostes:
La Estrategia del Caracol (1993), *Empire Records* (1995), *Diarios de Calle* (2007) i *La Clase* (2008)

L'aula es divideix en tres grups, cadascun d'ells ha de fixar-se i analitzar les següents dimensions de la pel·lícula *La Ola* per a després compartir-les i debatre-les al cinefòrum.

L'evolució al llarg de la pel·lícula dels següents personatges: Rainer Wenger, Tim, Marco, Karo i Dennis.

L'evolució al llarg de la pel·lícula de les següents dimensions: estils de comunicació, distribució espacial de la classe, manera de vestir dels personatges i posada en escena a l'auditori.

Anàlisi dels diferents models de participació que es mostren a la pel·lícula: participació manipulada, simbòlica, real, fingida, dirigida o autèntica.

ACTIVITAT

Per treballar els valors relacionats amb la pràctica participativa.

Distingir entre actituds i valors, i reflexionar sobre la seva importància per garantir una participació en condicions d'igualtat.

50'

Oferir a l'alumnat un ampli llistat d'actituds i valors relacionats amb la pràctica participativa, aprendre a diferenciar-los i saber identificar aquells que són fonamentals per a la participació i la vida en societat.

Pissarra i material fungible.

1a part

DESENVOLUPAMENT

Dividim la pissarra en dues columnes: **VALORS i ACTITUDS**. Llegim cadascun dels conceptes de la llista per situar-los a la columna que els/les alumnes consideren més adient.

● Agraïment	● Autorealització	● Cooperació	● Estalvi	● Imaginació	● Ordre	● Sensibilitat
● Alegria	● Companyia	● Co-responsabilitat	● Felicitat	● Implicació	● Paciència	● Sentit crític
● Amabilitat	● Compassió	● Creativitat	● Fidelitat	● Iniciativa	● Participació	● Senzillesa
● Amistat	● Compromís	● Criteri propi	● Fortalesa	● Justícia	● Pau	● Sinceritat
● Amor	● Confiança	● Curiositat	● Generositat	● Llibertat	● Prudència	● Solidaritat
● Autodomini	● Constància	● Dignitat	● Honestedat	● No violència	● Respecte	● Superació
● Autoestima	● Convivència	● Equanimitat	● Honradesa	● Obediència	● Responsabilitat	● Tolerància
● Autonomia	● Capacitat de diàleg	● Esforç	● Igualtat	● Optimisme	● Seguretat	● Tranquil·litat

ACTIVITAT

Per treballar els valors relacionats amb la pràctica participativa.

Distingir entre actituds i valors, i reflexionar sobre la seva importància per garantir una participació en condicions d'igualtat.

50'

Oferir a l'alumnat un ampli llistat d'actituds i valors relacionats amb la pràctica participativa, aprendre a diferenciar-los i saber identificar aquells que són fonamentals per a la participació i la vida en societat.

Pissarra i material fungible.

2a part

DESENVOLUPAMENT

De la columna de valors, extraïem de manera consensuada quatre valors que considerem fonamentals per participar en el desenvolupament de l'entorn i la comunitat i expliquem i argumentem el perquè d'aquesta elecció.

PARTICIPACIÓ A L'ESCOLA

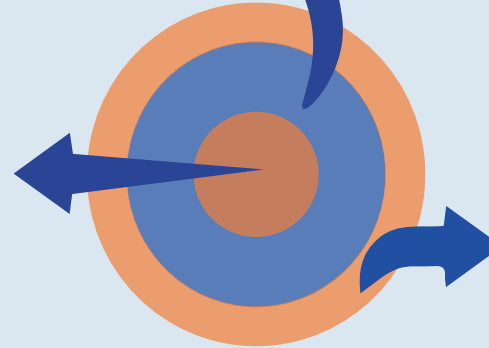
Per aprendre a participar dins l'escola, és recomanable començar pels escenaris més propers i quotidians als alumnes i les alumnes per anar assolint de manera progressiva espais més formals fins arribar a la participació en i amb l'entorn del centre escolar.

PARTICIPACIÓ A L'ESCOLA

Una figura de cercles concèntrics ens ofereix una imatge clara dels diferents nivells i àmbits on podem aprendre a participar dins i fora de l'escola:

A **l'aula**, podem participar en l'organització de l'espai (materials, racons, tallers, etc. en el seu funcionament (agrupaments, etc., i en els acords de convivència (límits, salutacions, etc.). També podem participar en la construcció del nostre aprenentatge, en el tipus de metodologia utilitzada per ensenyar (democràtica, vivencial, etc.) i podem participar en el processos d'avaluació (tipus d'exàmens, avaluació continua, criteris d'avaluació...).

Al **centre**, podem participar en la seva gestió i organització, podem proposar, opinar i involucrar-nos en la construcció del seu marc de convivència i en els espais d'animació, d'oci i de temps lliure.

A **l'entorn**, podem participar a les activitats extra-escolars, a les eixides i excursions i realitzant activitats en xarxa i de col·laboració amb l'entorn comunitari del centre. Una de les eines per treballar la participació en l'entorn és **l'Aprenentatge-Servei**, metodologia educativa que, mitjançant l'educació en valors i l'aprenentatge d'habilitats, permet als joves col·laborar en la millora de la seva comunitat.

1a part

ACTIVITAT

Per treballar la participació a l'aula.

Promoure la participació dins l'aula consentint propostes de millora del seu funcionament, de l'espai físic i de la convivència a la classe.

Fomentar la participació de l'alumnat dins l'aula.

Dues sessions de 50'. Es pot introduir en la programació de la classe sempre que necessiteu introduir millores o revisar acords.

Pissarra, material fungible i tot el necessari per aplicar les millores decidides pel grup.

DESENVOLUPAMENT

Dividim l'aula en grups de cinc alumnes. Durant vint minuts, cada grup reflexiona i elabora propostes de millora a l'aula sobre els següents aspectes:

- 1. El funcionament: freqüència de realització d'assemblees, temps de descans, metodologia d'ensenyança, les avaluacions, etc.**
- 2. L'espai físic: disposició de les taules, ornaments a les parets, materials disponibles, etc.**
- 3. La convivència: higiene personal, escolta, respecte, no cridar, ús de llenguatge no sexista, etc.**

Cada grup explica les seves millores i, de manera consensuada, s'escullen tres propostes, una de cada àmbit, que puguin ser aplicades de manera real i efectiva en un període breu de temps. Per exemple, deixar deu minuts de descans entre classe i classe o utilitzar fulls reciclats com a proposta de funcionament, col·locar les taules formant un cercle com a millora de l'espai físic o emprar un llenguatge no sexista per millorar la convivència a l'aula.

2a part

ACTIVITAT

Per treballar la participació a l'aula.

Promoure la participació dins l'aula consentint propostes de millora del seu funcionament, de l'espai físic i de la convivència a la classe.

Fomentar la participació de l'alumnat dins l'aula.

Dues sessions de 50'. Es pot introduir en la programació de la classe sempre que necessiteu introduir millores o revisar acords.

Pissarra, material fungible i tot el necessari per aplicar les millores decidides pel grup.

DESENVOLUPAMENT

Cadascuna de les propostes de millora ha de ser concretada per facilitar i garantir la seva aplicació a l'aula. L'aula es divideix en tres grups per treballar cadascuna de les millores decidides en la sessió anterior. Cada grup ha de presentar una proposta concreta que especifiqui els materials, temps, espais, i responsables necessaris per a la seva realització.

És important que el grup es faci responsable dels acords i que garanteixi la seva aplicació al llarg del curs escolar.

És important informar i implicar a la resta del professorat per garantir l'aplicació de les millores a totes les assignatures del cicle formatiu i informar al consell escolar del centre educatiu si les propostes excedeixen el marc de l'aula.

MECANISMES PER LA PARTICIPACIÓ A L'ESCOLA

L'educació formal ofereix uns àmbits ben clars i definits per garantir la participació de l'alumnat a la vida educativa. El centre té la responsabilitat d'informar, facilitar i promoure la participació dels seus alumnes i de les seves alumnes en els següents espais:

1 TUTORIES

Les tutories són l'espai privilegiat per a que a el grup d'alumnes pugui treballar i desenvolupar les seves actituds participatives, aprenent a exposar les seves inquietuds i propostes de millora en relació a l'aula i/o al centre.

2 DELEGATS DE CLASSE

Les persones delegades de classe desenvolupen la seva tasca en els següents espais:

- **Dins l'aula**, són les persones encarregades de recollir les necessitats i propostes expressades pels seus companys i per les seves companyes.

- **Dins l'escola**, tenen un espai conjunt de treball amb els delegats i les delegades de la resta d'aules i amb els representants d'alumnes del consell escolar on traslladen les seves inquietuds, busquen solucions i realitzen propostes de millora de la seva comunitat educativa.

MECANISMES PER LA PARTICIPACIÓ A L'ESCOLA

L'educació formal ofereix uns àmbits ben clars i definits per garantir la participació de l'alumnat a la vida educativa. El centre té la responsabilitat d'informar, facilitar i promoure la participació dels seus alumnes i de les seves alumnes en els següents espais:

El consell escolar és el màxim òrgan de govern i gestió del centre i el principal espai de participació de la comunitat escolar. Entre les seves principals funcions es troba analitzar, valorar i elaborar informes i propostes sobre el funcionament, la convivència i la conservació i renovació d'instal·lacions o equipaments del centre.

L'alumnat pot participar amb veu i vot al consell escolar a partir del primer curs de l'educació secundària junt amb els representants del personal docent, del personal d'administració i serveis, de pares i mares, de l'AMPA, i d'un representant de l'Ajuntament.

Els alumnes i les alumnes interessades en ser representants del consell escolar poden realitzar una campanya electoral amb l'ajuda del centre per promoure la seva candidatura. El nombre de representants d'alumnes al Consell Escolar del Centre serà de quatre o cinc depenent de si el centre té menys o més de dotze unitats.

ACTIVITAT

Per treballar la dimensió institucional de la participació a l'escola.

Reflexionar sobre la figura i el paper dels delegats i de les delegades d'aula.

50'

Conscienciar de la importància de participar de manera coherent i responsable en l'elecció de delegat d'aula. Així mateix, es busca potenciar la seva figura com dinamitzadors d'aula i interlocutors de l'alumnat amb els òrgans formals del centre educatiu. L'activitat proporciona coneixements, eines i actituds per treballar i organitzar-se de forma participativa al centre.

Pissarra i material fungible.

DESENVOLUPAMENT

Per motivar l'activitat us proposem la lectura del següent text:

Estem al mes de desembre i encara no hem triat el nostre delegat o delegada de l'aula. Des de l'inici de curs, tots hem confiat que en Carles i la Maria es presentarien com a candidats ja que són els dos companys més dinàmics i simpàtics, però ells han decidit no postular-se ja que consideren que la popularitat i l'afecte no són motius suficients per ser escollits com a representants. En aquest moment, som la única classe de tot el centre que no té persona delegada i pensem que la culpa és d'en Carles i la Maria per no haver-se presentat com a candidats.

ACTIVITAT

Per treballar la dimensió institucional de la participació a l'escola.

Reflexionar sobre la figura i el paper dels delegats i de les delegades d'aula.

50'

Conscienciar de la importància de participar de manera coherent i responsable en l'elecció de delegat d'aula. Així mateix, es busca potenciar la seva figura com dinamitzadors d'aula i interlocutors de l'alumnat amb els òrgans formals del centre educatiu. L'activitat proporciona coneixements, eines i actituds per treballar i organitzar-se de forma participativa al centre.

Pissarra i material fungible.

DESENVOLUPAMENT

Preguntes per dinamitzar l'activitat:

- Per què creieu que l'aula no té representant?
- Quines poden ser les conseqüències de no tenir una persona delegada d'aula?
- Elaboreu un llistat de les oportunitats i avantatges de tenir un bon delegat o delegada d'aula.
- Quines haurien de ser les aptituds i actituds d'un delegat o d'una delegada d'aula? Elaboreu un llistat de manera consensuada.
- Per què creieu que l'aula no té representant?
- Què és el que hauria de fer la persona delegada d'aula? Què és el que no hauria de fer?
- Ser delegat d'aula és motiu de prestigi o desprestigi entre els companys o companyes? Elaboreu un llistat de les connotacions positives i negatives associades a aquesta figura i reflexioneu sobre el seu estereotip.

ACTIVITAT

Per treballar la dimensió institucional de la participació a l'escola.

Dissenyar i realitzar una campanya electoral per ser representant d'alumnes al consell escolar del centre.

Promocionar la presència i la participació activa de l'alumnat al consell escolar del centre. L'activitat permet vivenciar la realització d'una campanya electoral i proporciona informació sobre el funcionament del màxim òrgan de govern i gestió del centre.

Tres sessions de 50'

Ordinador, projector, bústia, pissarra, material fungible i tot allò necessari per desenvolupar la campanya.

DESENVOLUPAMENT

1a
sessió

Facilem a l'alumnat el reglament de funcionament del consell escolar de centre. L'aula es divideix en quatre grups per treballar diferents aspectes de la seva organització. Cada grup exposa, de manera breu i senzilla, les conclusions de la seva recerca.

Composició

Funcions

Funcionament

Funcions del representant de l'alumnat al consell escolar

ACTIVITAT

Per treballar la dimensió institucional de la participació a l'escola.

Dissenyar i realitzar una campanya electoral per ser representant d'alumnes al consell escolar del centre.

Promocionar la presència i la participació activa de l'alumnat al consell escolar del centre. L'activitat permet vivenciar la realització d'una campanya electoral i proporciona informació sobre el funcionament del màxim òrgan de govern i gestió del centre.

Tres sessions de 50'

Ordinador, projector, bústia, pissarra, material fungible i tot allò necessari per desenvolupar la campanya.

DESENVOLUPAMENT

2a
sessió

Per motivar l'activitat, llegim el següent text:

"S'ha obert el període de presentació de candidatures al consell escolar del centre, màxim òrgan de govern i únic espai on l'alumnat podeu parlar i decidir en igualtat de condicions que la resta de membres de la comunitat educativa. La persona escollida serà portaveu de tot l'alumnat, participarà en l'organització i disseny de les activitats escolars i podrà presentar propostes per millorar el funcionament del centre. Ser representant de l'alumnat significa implicar-se, responsabilitzar-se i participar en la recerca col·lectiva de solucions. Qui presenta la seva candidatura?"

ACTIVITAT

Per treballar la dimensió institucional de la participació a l'escola.

Per al desenvolupament de l'activitat, és necessari que es presentin com a mínim dues candidatures, i que aquestes, preferiblement, siguin proposades de manera voluntària pel propi grup. La classe es divideix en dos grans grups de treball per preparar la campanya electoral de cada candidatura, que tindrà en compte els següents aspectes:

- L'objectiu de la candidatura.
- Principals continguts del programa tenint en compte les necessitats del centre educatiu.
- Elaboració del discurs de presentació de la candidatura.
- Recursos de la campanya: cartell, díptic, xarxes socials, reunió de delegats, assemblees d'estudiants, correu electrònic, adhesius, passa-classes, etc.
- Recursos per recollir les propostes de l'alumnat: bústia, taules d'anuncis, lloc de reunió, creació d'un blog, etc.

DESENVOLUPAMENT

3a
sessió

Per motivar l'activitat, llegim el següent text:

Les persones candidates a representants del consell escolar escenifiquen l'inici de la seva campanya mitjançant un discurs inaugural i la presentació dels seus programes. Així mateix, han d'explicar quines activitats i accions concretes volen desenvolupar al centre i de quina manera recolliran les propostes, necessitats i problemàtiques de tot l'alumnat. Una vegada finalitzada la presentació de candidatures, es realitza una votació anònima per decidir quina és la persona escollida.

ACTIVITAT

Per treballar la dimensió institucional de la participació a l'escola.

3a
sessió

Per tancar la sessió, us deixem les següents preguntes per a la reflexió:

- Heu votat a les últimes eleccions per escollir el representant al consell escolar? Per què?
- Votareu a les properes eleccions?
- Et presentaràs com a candidat o candidata?
- Teniu informació sobre les decisions que es prenen al consell escolar? En cas negatiu, què podeu fer?

PARTICIPACIÓ COM ASSOCIACIÓ JUVENIL

Una associació juvenil necessita que els seus membres siguin joves d'edats compreses entre els 14 anys i els 30 anys.

Una associació és una agrupació de tres o més persones constituïdes de forma estable en torn a un objectiu col·lectiu i comú, i que es dota d'Estatuts per regular el seu funcionament.

Les associacions són entitats independents que s'organitzen democràticament i que no tenen ànim de lucre.

1

Una associació juvenil és un espai privilegiat per a l'aprenentatge de la participació i la pràctica democràtica entre el jovent. Cal promocionar aquelles entitats que contribueixen a la transformació social i el benestar comú mitjançant l'acció organitzada, col·lectiva i solidària dels seus membres.

2

A l'hora de constituir una associació juvenil és molt important que les persones sòcies fundadores reflexionin i tinguin clar què és el que volen aconseguir i com ho poden fer des de l'àmbit associatiu.

ACTIVITAT

Per treballar les associacions juvenils i els Consells Locals de Joventut.

Realitzar una recerca sobre les associacions juvenils del municipi mitjançant entrevistes i visites a les entitats i elaborar un panell informatiu per a l'alumnat del centre educatiu.

Contactar i conèixer les associacions juvenils del municipi i el Consell Local de Joventut per incentivar la participació associativa entre l'alumnat del centre. Facilitar l'accés i l'entrada de les associacions als instituts per sensibilitzar i promoure la participació juvenil.

Tres sessions de 50'

Ordinadors, projectors, mapa del municipi, pissarra, material fungible i tot allò que valorin necessari per realitzar l'activitat.

DESENVOLUPAMENT

1a
sessió

Recerca a l'aula

L'aula es divideix en grups de cinc alumnes. Cada grup, amb l'ajuda d'ordinadors, realitza una recerca de les associacions juvenils i el Consell Local de Joventut que estan en funcionament i tenen activitats al municipi. En el cas de tractar-se de pobles petits amb pocs habitants, l'alumnat busca informació sobre aquells municipis propers on el jovent de la localitat es desplaça per estudiar, fer esport, sortir de festa, realitzar activitats d'oci i temps lliure, etc.

Cada grup escull una o dues associacions per realitzar una investigació en profunditat sobre les seves activitats i funcionament. Un dels grups s'encarrega de buscar informació sobre el Consell Local de Joventut en el cas de que estigui constituït al municipi.

ACTIVITAT

Per treballar les associacions juvenils i els Consells Locals de Joventut.

DESENVOLUPAMENT

2a
sessió

Treball de camp

Cada grup contacta amb l'associació escollida per sol·licitar una entrevista i realitzar una visita a la seu de l'entitat o als espais on desenvolupen les seves activitats. S'ha de tenir en compte que moltes associacions treballen durant el cap de setmana. Es pot sol·licitar l'ajut del Consell Local per contactar i realitzar la visita.

El grup elabora una fitxa de cada associació que ha de recollir la següent informació:

- Nom de l'associació
- Objectius
- Població destinatària
- Activitats
- Horaris
- Com participar-hi

ACTIVITAT

Per treballar les associacions juvenils i els Consells Locals de Joventut.

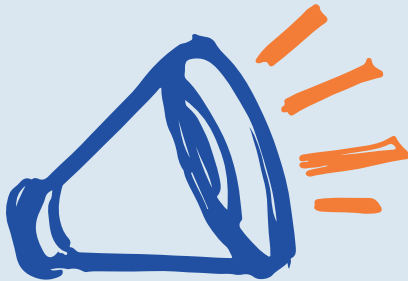
DESENVOLUPAMENT

3a
sessió

Mostra de resultats i difusió

Cada grup realitza la presentació sobre les associacions juvenils contactades. Per dinamitzar la sessió, és recomanable mostrar les pàgines web de les entitats, el seu contacte a les xarxes socials i díptics o fullets informatius facilitades per les associacions juvenils a l'alumnat. També podeu invitar a membres de les associacions i del Consell Local de Joventut per a que ells mateixos presentin la seva entitat.

Tots els grups col·laboren en la realització d'un panell informatiu per penjar-lo als espais comuns del centre amb l'objectiu de sensibilitzar i promoure l'associacionisme juvenil. Us recomanem realitzar un mapa de la localitat amb la ubicació física de les entitats i del Consell Local de Joventut, amb fitxes informatives i els seus links de contacte.

NOVES FORMES DE PARTICIPACIÓ

Les **tecnologies de la informació i comunicació (TIC)** i els seus dispositius electrònics -mòbils, correus electrònics, xarxes socials, etc., han permès la **creació de nous espais per a la participació ciutadana**. L'adolescència i la joventut són protagonistes d'aquestes noves formes de mobilització social que es caracteritzen per la seva **immediatesa, dinamisme, interactivitat** i per l'**absència d'estructures jerarquitzades, formals i estables**.

FLASH MOB

Són mobilitzacions aparentment apolítiques i sense contingut social, que convoquen a un grup de gent per fer coses estrambòtiques i sense sentit per a la mirada convencional. Tot i això, tenen la capacitat d'oposar-se i revertir les normes i la lògica social mitjançant l'acció col·lectiva i en públic dels seus membres.

SMART MOB O MULTITUDS INTEL·LIGENTS

Són accions col·lectives organitzades a través d'internet i els mòbils. L'ús i la presència de la tecnologia permet realitzar convocatòries per mobilitzar-se, votar, manifestar-se, recaptar fons o actuar a favor o en contra de determinats col·lectius o accions. Alhora, permeten organitzar-se tàcticament, generar i difondre notícies, reflexions o imatges per contrastar la informació oficial o manipulada i donar a conèixer i visibilitzar moviments i accions que no tenen cabuda als mitjans de comunicació convencionals.

ACTIVITAT

Per treballar les noves formes de participació juvenil.

Identificar i diferenciar què són els smarts mob i flash mob i proposar possibles accions participatives amb l'ús de les TIC.

50'

Reflexionar sobre les característiques de les noves formes de participació juvenil i aprendre a distingir entre els smarts mob i flash mob.

Ordinador, connexió a internet, projector, pissarra i material fungible.

DESENVOLUPAMENT

Per motivar l'activitat, heu de connectar-vos a internet i mostrar diferents exemples de flash mob i smart mob. L'objectiu és reflexionar sobre les seves característiques formals, les seves possibilitats i les seves limitacions com a noves eines per a la participació juvenil.

A continuació, l'aula es divideix en quatre grups de treball, cadascun dels quals proposa el desenvolupament d'un determinat flash mob o smart mob, seguint el següent esquema:

- Quin és el nostre objectiu? Què volem aconseguir?
- Per què utilitzem la tecnologia? Amb quin objectiu?
- Com es desenvolupa el smart mob o el flash mob?
- Quins mitjans tecnològics necessitem?
- És una acció participativa? Per què?

Per acabar la sessió, podeu decidir quina proposta us sembla més atractiva i valorar la possibilitat de realitzar-la.

ACTIVITAT

Per treballar les noves formes de participació juvenil.

Fer una recerca sobre l'ús de les noves tecnologies per a la participació juvenil.

50'

Conèixer, saber identificar i distingir noves formes de participació social juvenil. L'activitat pretén mostrar el paper que tenen les noves tecnologies de la informació i la comunicació (TIC) com a eines de mobilització, organització, participació, difusió, intercanvi, diversió, etc. entre la gent jove i en relació als nous moviments socials.

Ordinador, connexió a internet, projector, pissarra i material fungible.

DESENVOLUPAMENT

1a
sessió

L'aula es divideix en sis grups, cadascun dels quals ha de trobar exemples concrets sobre els diferents usos de les noves tecnologies com a eines de participació (Lasén y Martínez de Albeniz, 2008).

(Veure grups a la pàgina següent)

2a
sessió

Cada grup escull un o dos exemples de la seva modalitat investigada i explica a la resta de companys les seves característiques. És important estar connectats a internet per mostrar visualment els exemples escollits i generar debat sobre les potencialitats i limitacions de les noves formes de participació juvenil a través de les TIC.

ACTIVITAT

Per treballar les noves formes de participació juvenil.

GRUP 1

L'ús de les TIC per realitzar convocatòries o crides a mobilitzar-se amb diferents objectius com obtenir fons, paralitzar determinades activitats, manifestar-se, votar, etc.

Exemples:

www.verkami.com, www.change.org

GRUP 3

L'ús de les TIC per a la difusió de notícies, rumors, consignes electorals.

Exemples:

OhMyNews.com; Indymedia; Nodo50; [periodismo 3.0](http://periodismo.3.0)

GRUP 5

L'ús de les TIC per al teknoactivisme o hackactivisme que consisteix en mostrar de manera explícita l'ús que es fa de la tecnologia des del poder, reflexionar sobre la seva relació amb el canvi social, i dissenyar nous dispositius.

Exemples:

<http://hackstory.net>; software lliure, etc.

GRUP 2

L'ús de les TIC per organitzar-se tàcticament per realitzar una determinada acció.

Exemples:

Seattle, 1999; Barcelona i Gènova, 2001.

GRUP 4

L'ús de les TIC per a la vigilància ciutadana organitzada col·lectivament per evitar manipulacions o fraus electorals.

Exemples:

Eleccions en Kenia 2003, Sierra Leona 2007.

GRUP 6

L'ús de les TIC per explicar i difondre una determinada acció o projecte contada pels seus propis protagonistes a través d'imatges i vídeos que s'elaboren, consulten i comparteixen en Internet.

Exemples:

Col·lectiu de mares i pares de Ciutat Vella:
<http://vimeo.com/58357743>